

Significat i valor de les Normes

VICENT PITARCH

FÀCILMENT podem constatar que, sobretot arreu de les comarques castellonenques, augmenta de manera progressiva el nombre de ciutadans i ciutadanes que ens hem familiaritzat amb l'expressió «les Normes de Castelló». Una cosa ben distinta, però, és el significat que se'ns puga despertar cada vegada que escoltem aquesta denominació. Per això ha de resultar oportú de proposar unes reflexions bàsiques sobre el del sentit que van tenir les Normes de Castelló a l'època en què foren acordades i, més encara, unes consideracions sobre la transcendència que conserven dins la societat actual així com de cara al segle XXI.

El sentit originari

Exactament, l'any 1932 –en concret, el 21 de desembre– a Castelló de la Plana es va produir un acte de transcendència històrica, no solament per a la ciutat sinó per al conjunt de la societat valenciana. En efecte, el valencianisme en ple, integrat per escriptors, editorials i alguna entitat civocultural, arribava a l'acord d'acceptar la reglamentació de la llengua, dins les pautes que traçava l'Institut d'Estudis Catalans.

L'acord representava, en primer lloc, superar una llarga etapa de desorientació pública que s'havia caracteritzat pel caos dominant entre els escriptors i les empreses editorials a l'hora de fer circular la llengua del poble a través del canal escrit. En segon lloc, i com a conseqüència de l'anterior, l'acord significava l'accés a la modernitat del valencià, això és, l'idioma es dotava dels mecanismes tècnics bàsics per circular amb naturalitat entre els mitjans capdavanters de transmissió de la cultura, com ho eren aleshores la premsa escrita i sobretot el cinema i la ràdio. En definitiva, les Normes constituïen la ratificació explícita, col·lectiva i rigorosa del reconeixement de la identitat de la llengua dels valencians, tal com declaraven els insignes Salvador Guinot («Partim de la unitat de la llengua catalanesca») i Lluís Revest («Creiem que res més pràctic i beneficiós pot ésser que acceptar les "Normes" de l'Institut d'Estudis Catalans»), tots dos president i secretari, respectivament, de la Societat Castellonenca de Cultura. No se'n podia esperar, doncs, una precisió més nítida.

El cas és que feia temps –per ser exactes, a partir de la Renaixença, a la segona meitat del segle XIX– que a l'interior de la societat valenciana emergien veus que clamaven contra aquell hàbit nefast d'escriure cadascú segons el propi caprici, sense norma ni sensibilitat idiomàtica; eren les veus que urgien la necessitat imperiosa que la llengua disposara de la codificació unitària i tècnicament convincent, en la línia de les llengües europees de cultura. I un tal pas decisiu fou el que va fer el País Valencià a través de les Normes de Castelló, amb el protagonisme exemplar que hi va exercir la Societat Castellonenca de Cultura.

En l'itinerari per arribar en aquell port venturós hi va haver iniciatives memorables, com la famosa crida que va difondre la revista *Taula de Lletres Valencianes*. I, entre els personatges que van resultar més decisius en el triomf de

les Normes, no podríem ignorar noms insignes com els de Salvador Guinot, Lluís Revest i Carles Salvador, Adolf Pizcueta i Gaetà Huguet. Per descomptat, vistos des d'ara assoleixen un relleu especial el canonge Sanchis Sivera, el pare Fullana, Nicolau Primitiu, Teodor Llorente i Falcó i M. Sanchis Guarner. En concret, les comarques castellonenques reivindiquen amb èmfasi signataris de les Normes com Àngel Sánchez Gozalbo, Enric Soler i Godes, Josep Pascual i Tirado, Joan B. Porcar, Lluís Sales Boli, Miquel Peña Masip, Honori Garcia i Garcia, Francesc Almela i Vives, Llorenç Sorlí Ballester i Joan Simon i Matutano, que fou el darrer supervivent d'aquella generació esplendorosa que va il·luminar el procés i l'èxit de les Normes de Castelló.

Actualitat i projecció de futur

Definitivament, les Normes del 32 no solament van constituir un acte de concòrdia i de magnífic sentit cívic de l'oportunitat, sinó que, a més, es van produir en un moment delicat, que ben bé pot considerar-se com una cruïlla decisiva de la història valenciana contemporània. En tot cas, van congriar una acceptació generosíssima per part de la intel·lectualitat i dels escriptors del país, amb alguna excepció irrellevant. Siga com siga, van tenir un pes força decisiu en la perpetuació del registre culte de l'idioma, sobretot als primers anys del franquisme i, per descomptat, tot al llarg de la dictadura. En aquest sentit, convé posar de relleu que durant aquelles dècades de foscor i repressió, no hi va haver ni una sola veu que qüestionara la validesa plena del profund missatge de racionalitat, de rigor i d'eficàcia, i també de sentit universalista, que mantenen les Normes de Castelló.

No sols això, sinó que precisament aquests valors culturals fan de les Normes un instrument valuós de vertebració social valenciana. Fixeu-vos-hi bé: si no arribem a disposar de la codificació idiomàtica ratificada per les Normes, ara se'ns faria difícil d'imaginar com hauríem pogut ingressar en la complexa xarxa de la comunicació global, que constitueix el gran repte de la civilització del segle XXI. Per fortuna, i gràcies en bona part a les Normes de Castelló, la societat valenciana accedeix al món fabulós d'Internet enfortida per una comunitat lingüística que es manifesta significativament potent al si de la societat xarxa.

I arribat en aquest punt, em plau encara d'afegir que les Normes de Castelló conjuminen els seus valors fonamentals d'eina insubstituïble de comunicació social amb el valor afegit de símbol excels de la ciutat que les va promulgar. Sens dubte, entre les fites més excels de la seua història, sobretot de l'edat contemporània, Castelló de la Plana compta amb les Normes com un dels grans símbols municipals, al costat d'altres referents simbòlics com la Magdalena, el Fadri o el Tombatossals, posem per cas.

Així doncs, és ben pertinent que el 75 aniversari de la signatura memorable de les Normes tinga una commemoració generosa i rigorosa, en la qual participem tots els segments del teixit social de la ciutat i, per extensió, del conjunt de la societat valenciana. És en aquesta direcció que a la vila i ravals hem constituït la Comissió Cívica de les Normes de Castelló, compartida per la Universitat Jaume I i la delegació de l'Institut d'Estudis Catalans, amb un seguit d'entitats com ara ACPV, els Col·lectius per la llengua i la cultura, la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica, la FOLC, Escola Valenciana, la Càtedra Soler i Godes, CCOO PV, STEPV-IV, UGT-PV, Maulets i l'Associació Cultural La Nau. Des d'aquesta plataforma contribuïm a celebrar amb dignitat el 75 aniversari de les Normes, una celebració que confiem

compartir amb l'ajuntament de la ciutat i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, amb la Societat Castellonenca de Cultura i l'Ateneu, sense descartar, per descomptat, la Generalitat i les seues institucions, al capdamunt d'organitzacions oficials i privades dels àmbits més diversos.

Al cap i a la fi, la solidesa del missatge que representen les Normes de Castelló per a la societat valenciana dels nostres dies constitueix una garantia de consistència col·lectiva del poble valencià que aborda amb esperança els reptes que li planteja el segle XXI.

El Periódico Mediterráneo, 14 d'octubre de 2007, «Cuadernos», p. 3.